

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:
Pe un an ..... 50 Lei
Pe jumătate de an ..... 25 „
Pe un pătr. r. de an ..... 12 „
Un număr ..... 1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției
„Foaia Diecezană” iar banii de prenumără-
tune și inserțiuni administrației „Tipo-
grafia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
edict etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
pană la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200
de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

Meditații despre

„Marele profet Ioan Botezătorul”

Imitație din germană de preotul Sinesiu Bistreanu.

(Continuare)

„Dar ce ați ieșit să vedeți în pustie? Au un om îmbrăcat în haine moi?” Mântuitorul întrebându-i astfel, voește a invoca în memoria ascultătorilor săi măreția eroică a profetului, așa cum în realitate li-se arătase, și adevărat în vestmânt din păr de cămilă și încins peste mijloc cu o curea și viețuind în cea mai desăvârșită castitate, simplitate în trai, un sincer predicator al pocăinței; iar ca viața cea mai strict stântă a acestuia s'o facă mai evidentă, tot Mântuitorul îi îndrumă la cei din palate regești, zicând: „Iată ceice poartă cele moi sunt în casele regilor”. Și tot natul știa că în palatul lui Irod stăpânia abundanța în lux și viață trândavă, pe când profetul d'abia vegeta în temniță. Și tot Mântuitorul privind la ascultătorii săi le cetia în inimi și se convingea că aproape nimic n'a folosit predica pocăinții rostită de profet, și o știa că p'aceștia numai viața trândavă i-a denaturat. E adevărat că ei ascultau cu plăcere cuvintele profetului, dar nu aveau energia d'ași înfrâna poftele trupești; ei admirau corporala abținere și abnegația acestuia, dar nu se puteau despărți de plăcerile lumești: d'aceia nici nu folosia și n'ar folosi chiar de ar mai porni în pustie să asculte de profet.

E un rău al timpului ce-l trăim și nu e de scuzat; căci s'a constatat că uriașa și mult păgubitoare trândăvie și moliciune și măreție în ale traiului, măreția care cucerește ochiul, gura și celelalte simțiri sunt pricina răului. Amarnica moliciune contribuie mult la lenevirea omului și-l oprește d'a nu cerceta slujba dumnezească; iar ea e calitate lașă carea îmbracă cu vestminte împodobite greșelile și patimile. Moliciunea e dezastră, că prin ea sucumbă în om toate

sentimentele bune și nobile prin opinii și idei mult sănătoase, prin obișnuințe spre mâncări abundante, beuturi amețitoare,.... și se îngrijește numai la necesitățile corpului; iar roadele ostenelelor ei, ca o pățimașă, e dejosirea omului făcându-l mai rău decât p'un păgân.

Cetisem odinioară într'o carte a filosofului păgân Platone, care vorbind c'un cetățean despre înțeleptul Socrate, zicea: „Tu ești Atenian iubitul meu, și adevărat ești cive acestui mare și vestit oraș, și nu te sfinști ca pentru câștigul de bani, pentru gloria numelui și a onoarei să te ostenești mult, dar m'am convins că mai nimic nu muncești, ba nici nu te îngrijești de ați câștiga ambiția spre a fi promovătorul adevărului, or de a-ți nobilita sufletul. Eu dimpotrivă nu mă ocup cu alt-ceva decât fiind printre voi, mă nizuiesc prin sfaturi a converti tineri și bătrâni să-și nobiliteze sufletul, ca pe cât e posibil să fie frumos și numai ulterior într'o măsură minimă să vă îngrijiți și pentru corp, bani or avere; căci virtutea nu derivă din bani și averi ci dimpotrivă prin virtute câștigăm bani și averi și cele necesare omului, acestea privesc atât individul cât și popoarele”.

Profetul ne admoniază spre pocăință și cumpăt, să ne nobilităm sufletul și să sfârșim cu prietenia păcatului!

Și cu voce emoționantă vorbește Mântuitorul poporului prezent: „Dar ce ați ieșit să vedeți? Au doară profet? Adevărat zic: și mai pe sus de profet!” Enunțând aceasta, condamnă gândul necredincios al poporului său care — în ușurința sa — nu consideră de o afacere importantă, vecinică chiar, nașterea profetului și nici nu judecă că prin ivirea profetului s'a apropiat plinirea vremii. Da, Ioan a fost mai mult decât profet, căci n'a venit în timpul așteptării ci în cel al plinirii, și vede cu proprii sei ochi pre Mântuitorul, căruia are misiunea a-i pregăti calea.

Poporul o știa aceasta, le vedea și auzia și totuși nu se deștepta: ci dormia înainte,

dormiă căci n'avea tăria de a trage consecințele din cele întâmplate, și din ce se afirma: Dacă Ioan e ultimul în rândul profetilor, urmează d'aci că și Mântuitoriul aproape este; iar noi să stăruim a deveni învățăceii sei. La acestea se gândia Mântuitoriul și d'aceea condamnă pe cei necredincioși în gândire și fapte.

Nouă cari trăim în prezent, încă ne-o spune Mântuitoriul, că și nouă ni-se arată puterea dumnezească, minuni ce ne oferă biserica creștină și totuși suntem îndărătnici.

Mulți ne potrivim fariseilor, că aceștia stau mirându-se și întrebă: „Ești tu Ilie?” iar dacă le răspunde, ei, clătind capetele pornesc agale d'aci. Firește, n'au necesitate, le este indiferent a se mai ocupa cu gânduri referitoare la mântuirea sufletească, și-l ocolesc, întocmai femeii care de câte ori auzia clopotele bisericii sunând astupa urechile, sub pretext, că: nu este slujbă dumnezească; or de trecea pe stradă vr'un conduct funebru, fugea dela fereastră, ca să-și poată face iluzia: că nu există moartea. Așa și cei îndărătnici sunt baricadați de multe obstacole și oricât le-ai aminti despre suflet nemuritor.... nu o cred.

Neînsemnat este numărul celorce aieva vreau să afle pre Dumnezeu și își dau silință să-i facă voia, să-i servească cu stăruință, să aibă încredere în prevedința divină și să nizuiască ca să-și câștige bunuri cerești. Nu numai că n'au gândul la sfârșitul temporal și nici la locul unde va merge sufletul după moartea corpului, dar nici ideie n'au despre Dumnezeu și bunătatea sa; căci grijile lumesti i-au cucerit așa că n'au timp și pentru alte lucruri.

Oare ce sentință le va hotărî Dumnezeu acelor oameni fără rost când va descinde pe pământ? Desigur va exclama: Oare p'aceștia i-am creat după chipul și asemănarea mea și i-am destinat întru dumnezească slujire a mea? Aceștia să fie acele suflete nobile pe care le-am dotat cu minte, ca să nizuiască spre fericirea eternă și să urmeze poruncilor mele? Să fie aceștia oare acele creaturi prețioase, de dragul cărora m'am făcut om; acele creaturi de cari continuu mă îngrijesc și pentru cari am jertfit corp și sânge? Durere puțină sunt cari servesc mie, cari se'ngrijesc de suflet și cari să nizuiesc spre cele eterne!

IV. Evang. Matei XIV 3—12. „Că Irod acesta trimițând a prins pe Ioan și l-a legat pe el în temniță pentru Irodiada muierea lui Filip fratelui său, căci o luase pe dânsa de muiere; că zicea Ioan lui Irod: Nu ți-se cuvine, să aibi pe muierea fratelui tău! Și vrând să-l omoare pe dânsul se temea de popor, pentru că ca pe un profet îl avea pe el. Iar Irodiada pândeia și

vrea să-l omoare, și nu putea; că Irod se temea de Ioan, știindu-l pe dânsul om drept și sfânt, și îl păzia pe el, și ascultându-l pe dânsul multe făcea, și cu drag îl ascultă pe el. Și întâmplându-se o zi cu bun prilej, când Irod făcea ospățul nașterii sale boerilor săi și capitanelor și celor mai mari ai Galileii; și intrând fata Irodiadei și jucând a plăcut lui Irod și celor-ce ședeau cu dânsul. Și a zis împăratul fetei: Cere de la mine or-ce vei vrea și-ți voiu da. Și a jurat ei: Or-ce vei cere voiu da ție, până la jumătate de împărăția mea! Iar ea ieșind a zis mamei sale: Ce să cer? Iar aceea a zis: Capul lui Ioan Botezătorul.

Și intrând îndată cu grabă la împăratul a cerut zicând: Voiu, ca să-mi dai mie acum în tipsie capul lui Ioan Botezătorul! Și împăratul foarte s'a întristat, dar pentru jurământ și pentru ceice ședeau împreună cu dânsul n'a vrut să-i lapede cererea. Și îndată trimițând împăratul străjuitoriul a poruncit sa aducă capul lui. Iar el mergând i-a tăiat capul în temniță, și i-a adus capul lui în tipsie și l-a dat pe el fetei și fata l-a dat maicei sale.

Și auzind învățăceii lui au venit și au ridicat trupul lui și l-au pus pe el în mormânt și venind au vestit lui Isus.

Într'aceea vreme a auzit Irod tetrarhul vestea lui Isus și toate celece se făceau de el, căci arătat se făcuse numele lui. Și a zis slujitorilor săi: Acesta este Ioan Botezătorul; el a înviat din morți, și pentru aceasta se fac puteri întru el. Alții ziceau, că Ilie este; iar alții ziceau, că proroc este sau că unul din proroci. Și auzind Irod a zis: Acesta este Ioan, al cărui cap eu am tăiat, el s-a sculat din morți“.

(Urmează)

Cum privim noi mișcarea studentească

...Chestiunea aceasta constituie în țara noastră, și cu deosebire în finiturile alipile patriei mame, nu numai o serioasă problemă socială, ci și o foarte gravă și actuală problemă națională....

Minoritățile naționale, evreimea în prima linie fiind bogate, au într'o măsură cu mult mai mare decât națiunea română, puțința de a dobândi o pregătire serioasă profesională în școlile superioare. Grație acestui fapt, ele vor pătrunde și mai mult ca până acum, în toate funcțiunile însemnate, sociale și cu vremea, — și aceasta este și mai grav, — vor pune stăpânire și pe funcțiunile superioare de conducere în stat, întru cât în baza tratatelor de pace și prevederilor constituției noastre, toți membrii națiunilor minoritare, au devenit cetățeni ai statului cu absolut aceleași drepturi, ca și românii de origine.

Proporția dintre studenții români și cei ai minorităților, comparativ cu populația respectivă, este așa de scăzută și perspectiva pentru viitor, este așa de nefavorabilă pentru națiunea noastră, încât chestiunea aceasta merită toată atenția noastră.

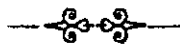
Este de mirare, dacă în astfel de împrejurări un puternic sentiment de nemulțumire și revoltă a pus stăpânire pe studenții români, cari văd, cum astăzi, în România liberă și întregită prin sacrificiile imense ale națiunii române, în loc să aibă deschise drumurile pe cari pot merge, către toate profesiunile, se simt, dimpotrivă, copleșiți de elementele minoritare, în toate ramurile de activitate, și supuși în propria lor țară, din cauza sărăciei la o luptă nedreaptă, tocmai în cartierele cari conduc la situațiile dominante, economice și sociale?

Interesele superioare ale națiunii cer, ca situația aceasta nedreaptă și primejdioasă să înceteze. Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Este profund imoral, pe lângă că este adânc păgubitor, ca sărăcia la care a fost redus poporul nostru de stăpânitorii lui de până eri, să împiedece pe fiii merituoși ai națiunii, care a stăpânit România de astăzi, dela cultura superioară, și prin aceasta dela situațiunile conducătoare în societate și stat, tocmai în folosul minorităților avute, care s'au bucurat în decursul secolilor de toate privilegiile, ca și de roadele muncii grele a singurii națiuni, care a fost ținută în robie și întuneric.....

Fl. Ștefănescu-Goangă

profesor universitar

Influența rugăciunii asupra omului și sorții omenești.

— Meditație —

Mt. 7, 7 sequ.

Să luăm timpurile cele mai îndepărtate și vom afla între oameni și popoare indivizi, cari prin prudență, prin mărinimie s'au distins între ceilalți semeni ai lor, și cărora lumea le-a dat o deosebită atenție, i-a ascultat și întru toate s'a acomodat directivei și sfaturilor lor. Toate cele spuse de dânsii, toate sfaturile, toate rugăciunile și ori ce cerere a lor se împlinia. Și eră aceasta un ce deosebit și mare, mai ales că toate îndemnurile lor purcezând din adâncul inimii, și cu cuget curat se împliniau. Și eră apoi și credința tare în oamenii de atunci, că acești aleși ai popoarelor, lipsiți de patimi fiind deasupra tuturor, stau în nemijlocita legătură cu Dumnezeu, lor li-se descopere cele bune și folositoare precum și relele ce urmau asupra popoarelor și indivizilor dela Dumnezeire.

Când Moisi se retrăgea în pustie pe înălțimile cele mai mari ale munților ca să vorbească cu Dumnezeu, poporul privia în urma lui cu multă frică și smerenie. Toți cei ce l-au văzut plecat spre aceste căi de convor-

bire cu Dumnezeu, șoptind unul altuia, știau, că el merge ca să aducă ceva bun și folositor poporului. Când oastea Israelului plecă să lupte contra vre unui dușman extern, știa poporul că Moisi mai înainte s'a rugat. Erău toți siguri de biruință și dela mic până la mare, dela tiner și bătrân plini de însuflețire porniau, iar în luptă se îmbărbătau până la sigura biruință.

Această putere mare de influință asupra multor lucruri din lume, poporul iudeu ca și popoarele păgâne o considera de ceva mare, de ceva supranatural și Dumnezeesc, și pentru aceea acești oameni speciali ce se ocupau cu cereri, cu îndemnuri și sfaturi folosite la popor, se priviau de aleși, de sfinți, adecă de oameni, cari prin purtarea lor bineplăcând lui Dumnezeu, le împlinea ori ce cerere.

Aceste cereri a lor apoi să faceau întotdeauna la iudei în templu, ear la păgâni în capștele lor, și anume de aceia cari le erău înainte stătători, sfetnici, învățători și preoți.

Credința aceasta curată a lumii vechi, se consideră azi de superstiție, și este răsă și bagatelizată, mai ales de lumea numită emancipată și modernă, „*caré măcar un pai nu poate mișca*” necum „*să facă un păr alb sau negru*” din cele ce sunt spre folosul și zidirea oamenilor și a popoarelor. Și se vede, când necredința, mizeriile și necazurile de tot felul zilnice, se grămădesc pe capul lumii, tot mai tare.

Și trebuie cu mintea sănătoasă să aflăm aceasta ca un ce natural, dacă credem și admitem că este o ființă supremă, un conducător și chivernisitor a toate, că la aceasta numai prin mijloace curate, sfinite, putem străbate, și apoi fiind ființa aceea curată și sfântă, la ea numai de acei oameni pot avea trecere și ascultare, cari asemenea duc o viață curată și plină de fapte bune și nobile.

Moisi, ca și ceilalți adânc cugetători ai timpurilor vechi, apoi însuș Isus ca perfecțiunea și sfințenia întrupată, după ce a făcut toate, cu petrecerea sa pe pământ a lăsat tuturor maxima „*Cereți și vi se va da vouă*”. El a vorbit aceasta apostolilor și învățăcelilor, ca și Moise și profeții, popoarelor din vechime. Isus „*voia ca toți oamenii să vină la cunoștința adevărului*” și aceasta numai și numai prin rugăciune și prin convorbire cu Dumnezeu. Pentru-că el nefind de pe pământ, dar în oameni sădit fiind de Dumnezeu la creare darul sfințeniei și perfecțiunii, dându-i-se omului mintea și cugetul curat, el prin acestea poate să ajungă la perfecțiunea desăvârșită, căci a zis: „*fiți desăvârșiți precum și Tatăl vostru din ceruri desăvârșit este*”.

Dumnezeu este un ce nevăzut, este Duh, de aceea comuniunea noastră cu El stă numai în spirit, și deci rugăciunea în spirit. cu acest ideal spiritual, este posibilă numai iarăș în spirit. „*Duh este Dumnezeu; și cine se închină lui, se închină cu duhul și cu adevărul*”.

Vedem în viața de toate zilele, că și oamenii între sine deși și exprimă părerile și convingerile prin graiu viu, totuși între ei comuniunea ideilor și a vederilor se întâmplă mai ales prin spirit, prin împărtășirea unuia altuia a cugetelor și a descoperirilor. În zilele noastre multora — și la cei mai mulți — pare rugăciunea și convorbirea cu Dumnezeu, superfluă ba chiar fără rost. Și aceasta pentru aceea fiind-că mintea și cugetul lor este întru atâta de întunecat și cuprins cu micimile zilei, încât nu este în stare să cuprindă mărirea și atotputernicia lui Dumnezeu. Ei cugetă astfel: Sunt creat în lume și ca atare trebuie să mi-se fi dat la creațiune și o destinațiune, și eu ori mă adresez către acel ce m'a creat, ori nu, în cursul vieții mele nimic nu se poate schimba și astfel ori ce cerere, ori ce dorință și rugăciune a mea

nu se poate împlini, fiind soarta mea deja pecetluită, și tot ce nu este mie predestinat are să urmeze și n'are să rămâie.

Mulți sunt de aceștia, cari deși nu zic, dar cugetă în asemenea mod, și iarăș mulți cari de fapt nu gândesc astfel, dar nu fac și neglijă cu desăvârșire această convorbire și rugăciune cu și către Dumnezeu. Mulți apoi, devin confuzi și rușinoși, când sunt întrebați despre practica rugăciunii, și iarăși cei mai mulți sunt de convingerea aceea că rugăciunea nu are asupra mersului sorții nimic.

Părerea aceasta însă e tare greșită, a se presupune asemenea lucruri e chiar ridicol, pentru că este știut, că rugăciunea fiind o convorbire cu Dumnezeu, spiritul nostru mărginit tinde, ca toate în lume, spre idealul nemărginit, și așa schinteia Dumnezeească sădită în om s'ar stingă cu desăvârșire, dacă n'ar fi încontinuu aprinsă și alimentată, nu i-s'ar da putere de viață prin rugăciune spre a fi și a se susține.

(Urmează)

Rectificarea graniței româno-sârbe

D-l profesor C. Nedelcu, fost membru în comisiunea mixtă româno-sârbă, publică o dare de seamă, mai lungă asupra lucrărilor acestei comisii din care reținem următoarele amănunte:

Frontiera româno-sârbă în Banat, cuprinsă în tratatul dela Sévres, este adânc jignitoare, nu numai pentru noi Români, ci și pentru interesele economice ale tuturor locuitorilor Banatului. Ea nu se bazează pe nici un principiu logic de judecată, și pe nici un temei de drept, nici chiar pe cererile Sârbilor, cari în prima lor formulă de pretenții în Banat, nu prevedeau decât o restrânsă zonă de acoperire în fața Belgradului, un semicerc sau, — maximum — un quadrilater cuprins între Tisa și între o linie, perpendiculară pe Dunăre la punctul Panciova și paralelă cu calea ferată Timișoara-Vârșeț-Baziaș.

Linia Sévres tăind la nord dela Vârșeț și la sud dela Biserica-Albă calea ferată Timișoara-Baziaș, ne face cu totul imposibilă ieșirea la Dunăre mai sus de Orșova. Ea separă orașele Vârșeț și Biserica-Albă de hinterlandul lor, care se întinde pe râurile Nera și Cărașu în sus (în regiunea exclusiv românească, așa că nu mai poate fi vorba de înaintare sârbească în partea aceea) și le condamnă la ruina care le-a și cuprins.

Ea ne răpește cercul compact de comune curat românești din jurul Vârșețului, dela Satul-Nou până la Marcovăț, și dintre care, unele sunt cele mai frumoase comune românești de pe întreg întinsul pământului românesc; cum sunt: Satul-Nou, cu 18.500 jugăre cad. și 6000 locuitori, toți români; Seleuș cu 10.000 jug. cad. și 3000 locuitori, toți români; Nicolințul-Mare, cu 15.000 jug. cad. și 4000 locuitori, toți români; Petrovasila, cu 17.000 jug. cad. și 6000 locuitori toți români; Coștei, cu 8.500 jug. cad. și 2500 locuitori, toți români; Zgribeniți, cu 6000 jug. cad. și 2500 locuitori, toți români, ș. a. ș. a.

Evident, va trebui să se revină asupra acestei linii imposibile, cu atât mai mult, cu cât ea ni s'a impus fără participarea noastră.

Când a urmat să se fixeze pe teren această imposibilă linie dela Sévres, România a fost din nou păgubită: după ce țara temei și fără drept sârbii au intrat adânc în pământ românesc prin linia cerută și obținută de ei la Sévre., ei stăpânesc și astăzi încă, 12 (douăzprezece) comune din acelea, cari prin tratatul dela Sévres au fost date României, și care pe hărțile recente, tipărite în străinătate, figurează ca făcând parte din statul român. Sunt comunele următoare: 1. Lațunaș; 2. Jamul-Mare; 3. Gaiul-Mare; 4. Soca; 5. Crivabara; 6. Toager-Jibova; 7. Șurian; 8. Pustiniș; 9. Uioara; 10. Cenei; 11. Checea (jumătate din aceasta comună e la noi, jumătate aparține Sârbiei; actuala frontieră trece chiar prin ogrăzile locuitorilor); 12. Comloșul-Mic.

În plus o parte din hotarul tuturor comunelor noastre de pe graniță se găsește ocupata de sârbi.

Nu vom cerceta aci, cum s'a întâmplat aceasta a doua jignire a celor mai evidente drepturi românești din Banat. Explicația este prea dureroasă.

Guvernul sârbo-croato-slavon recunoaște că comunele acestea aparțin României, precum și hotarul întreg al comunelor de pe graniță, găsite actualmente în proprietatea României. Înainte de a se restitui, d-l Pașici și Take Ionescu au convenit, ca o comisie mixtă, formată din câte 4 delegați ai ambelor state, să discute posibilitatea unei rectificări a frontierei nesatisfăcătoare, prin un schimb de comune din cele 12, din care unele eventual ar urmă să rămână Serbiei, care ni-ar ceda altele în schimb.

Incheierile, la care a ajuns comisia aceasta (din care am făcut parte) s'au fixat, în Ianuarie 1922 așa:

România să cedeze Serbiei comunele Gaiul-Mare, Șurian, Toager Jibova și Crivabara, având la olaltă întindere de 28.169 jugăre cadastrale, cu 4152 locuitori și să primească în schimb comunele: Beba-Veche, Pusztă Keresztur și Ciorda, având acestea la olaltă întindere de 13.176 jug. cad. și 3852 locuitori.

Ar urmă deci ca România să piardă din nou, față de Sârbia, un teritoriu de 4992 jug. cad. și 300 locuitori. Tot noi ciunțiți, după ce am fost radical operați prin tratatul Sévres.

Am avut de gând să propun Ministerului de externe și în camera deputaților, din care am făcut parte, revizuirea acordului încheiat de comisiunea mixtă româno-sârbă, cu atât mai mult, cu cât, după părerea mea însăși baza tratatelor

noastre a fost prea îngustă, și mai ales, falsă și cu totul nepotrivită de a duce la o înțelegere satisfăcătoare. Dar Parlamentul s'a dizolvat. Atunci, am arătat, d-lui ministru al afacerilor străine, I. G. Duca verbal, iar d-lui I. I. C. Brătianu în un memoriu prezentat la 29 Ianuarie 1922, motivele cari mă îndeamnă să propun, în calitate de membru al comisiei, ca încheierile comisiei mixte româno-sârbe, cu privire la schimbul de comune, să fie revizuite și controlate, când se va constata că acelea nu pot fi aprobate, parte din greșeli de detaliu, parte din greșeli din principiu; comisia să continue a căuta soluții mai bune, pe o bază mai largă. Până atunci însă, cum tratativele vor reclama timp mai lung, guvernul sârbo-croato-slavon să fie rugat a executa tratatul dela Sèvres.

Intr'adevăr, comisiunea a continuat a trata, dar eu n'am mai fost chemat la lucrări; dacă nu mă înșel, a fost numit altcineva în locul meu.

Totuș, am urmărit problema. Experti au fost trimiși pe teren, să fixeze granița și „să bată țeruși“ pe baza acordului încheiat în Ianuarie 1922, care cuprinde a treia serie de jignire a intereselor românești în Banat.

Actualmente, lucrările de fixare pe teren, a acestei linii de trei ori vătămătoare pentru noi, s'au încurcat la punctul numit Dealul Vărădiei. Delegații sârbi cer ca înălțimea aceasta să fie cedată Sârbiei, nu ca schimb, nici ca compensație, ci așa, de bună voie — cum am mai dat noi. Dealul acesta însă, face parte din hotarul comunei Vărădia, comună curat românească, recunoscută ca a noastră chiar și de vitregul tratat dela Sèvres. Acî se găsesc „ocoalele“, viile, pometurile și o pădure a locuitorilor Vărădiei; și chiar pe sub această ridicătură trece trenul dela Anina la Reșița.

Delegații sârbi afirmă că înălțimea aceasta este o „cotă strategică“, fără de care ei nu pot exista.

Dacă se pot invoca asemenea considerații de ordin strategic între aliați, să nu se uite, că ele trebuie să fie cu reciprocitate. Dar d-l general Găvănescu, făcând la început și d-sa parte din comisia mixtă, a arătat convingător, că în fața acestei cote, de 462 m. care este a României, sârbii au cotele Dealul Cudrițuului, cu 641 m. și Dealul Vârșetului, cu 500 m. deci ei n'au nici un motiv de a se plânge de inferioritate strategică, dacă poate fi vorba de asemenea preocupări între noi, ca aliați.

Se pare însă ca Sârbii nu cedează; și pentru că de la noi nu mai are nimeni curajul să propună să cedăm noi și de data aceasta, s'a gândit cineva că este cazul a chema o comisie de arbitri.

Eu cred, că dacă s'ar examina câtuși de puțin problema aceasta a Dealului Vărădiei, nu-mai decât s'ar vedea, că aci nu poate fi vorba de arbitraj.

Acî nu e nici o contestare de drept, nici o controversă de principii. Este o situație limpede pentru ori-cine, la prima vedere. E vorba de o dorință, de o dorință ciudată a sârbilor, și pe care noi n'aveni puțința de a o îndeplini.

Și-a dat oare cineva seama cât e de umilitoare însăș discuția aceasta? Suntem oare iar în timpul păcii dela București, când urmă să fim scoși din Carpați, pentru a ceda vecinilor cotele strategice de care aveau ei nevoie?

Discuția aceasta trebuie să înceteze. Trebuie să se înțeleagă, acuma măcar, că pe această cale nu se poate rectifica granița româno-sârbă în Banat. Să urmă procedura normală. Anume:

1. Să ni-se dea, neîntârziat, frontiera fixată prin tratatul dela Sèvres, ca să dispară cât mai repede anomalia aceasta fără pereche. Însăș Austria a putut să între, în sfârșit, în granițele ei bune rele; numai noi lăsăm nepăsători ca, deja în al patrulea an, douăsprezece comune românești să stea, ca sechestrate, sub stăpânirea străină, cu toate urmările penibile ale acestei stări de neînchipuit; locuitorii acestor comune plătesc dare statului iugoslav, li-se fac rechiziții, poate fac și armată acolo, iar funcționarii au grije să nu-i menajeze: de repetite ori li-s'au smuls serii de impozite speciale, sub pretext că în curând ei vor fi ai României.

2. După ce se va fi executat tratatul dela Sèvres, cele două țări aliante să înceapă a discuta prietenește, posibilitatea și condițiunile unui aranjament mai just în Banat, în interesul bunelor raporturi dintre cele două popoare.

Punctul de plecare va fi convingerea, că României i-s'a făcut nedreptate prin tratatul dela Sèvres. Orice jertfă nouă ce i s'ar cere din nou României, ar înrăutăți situația.

E rândul Sârbiei să repare greșeala, făcând să dispară nedreptatea evidentă ce ni-s'a făcut în Banat și poporul sârbesc nu va avea aliat mai leal decât pe români.

Serbări culturale în Mehadia.

Ziua de 2/15 Februarie, di director al liceului Traian Doda, Sabin Evuțian, cu profesorii D. Soconeanțu, N. Domășneanu, P. Bancea și I. Căltun, împreună cu 36 elevi, partea cea mare din cl. VIII-a, dela liceul Traian Doda, au petrecut-o în frunțașă com. Mehadia, — locul atâtor amintiri istorice — aranjând o sezătoare culturală, — la care a luat parte un public foarte numeros în frunte cu părintele sufletesc, al acestui colț de țară, Coriolan Buracu.

Din bogatul program cu care acest mic grup

de muncitori modești au delectat publicul, remarcăm prea frumoasele cântece „Hai Lelițo“, serenadă, „Auzitam auzit“, executate de corul claselor superioare ale liceului, sub conducerea prof. Bancea, cum și două cântece solo, executate cu atâta căldură de profesorul Bancea.

Poezia poetului Coșbuc „Prin Mehadia“, recitată de elevul Matei, cum și o poezie scrisă în dialect bănățean de G. Gârda, recitată de Frâncu, asemenea și „Doina“, „Hora“, executate la vioară de elevul Eremia încă au fost ascultate cu atenție și foarte mult aplaudate.

Piesa populară „Așa a fost să fie“, a fost jucată și de data aceasta de dsoara Ștefania Tutoveanu, care îmbrăcată și de data aceasta în frumosul nostru costum bănățean, deloc nu o puteai deosebi de mândra noastră bănățeană din jurul Oraviței, de dra M. Ungureanu, (Lelea Maria), de dnii prof. N. Domășneanu, I. Călțun, dimpreună cu elevii de cl. VIII: M. Lalescu, M. Pășlea și Frâncu N. Pe regisorul piesei a avut, amabilitatea să-l facă dna L. Pătrășcanu.

Serbarea s'a terminat cu cuvintele de mulțumită ale părintelui Buracu, la care a răspuns directorul liceului, dl S. Evuțian, arătând motivele, care au îndemnat acest mic grup, ca cel dintâi popas, în drumul început să-l facă tocmai în Mehadia amintirilor din trecut, în acea Mehadie, unde și azi se muncește mai mult ca ori și unde în acest colț de țară, din jurul legendarei văi a Cernei.

Ca încheiere, arată situația delicată în care se găsește tinerimea doritoare de carte a falnicilor grăniceri care într'un număr așa de redus își poate găsi adăpost în internatul prea modest în proporție cu averea grănicerilor și îndeamnă pe grăniceri, ca să deie atenția ce se cuvine creșterii generațiilor viitoare, și să ceară dela forurile competente clădirea unui internat modern unde nu 100 elevi să-și găsească adăpost, ci toți aceia, cari au titlul de drept la aceasta. Și grănicerii dauă țin să facă un lucru folositor pentru care îi vor fericii generațiile viitoare, vor cere acest lucru, care pe lângă puțină bună voiață s'ar putea face ușor. „Cereți și vi se va da, bateți și vi-se va deschide“.

Grănicer

Ș T I R I

Hirotonii. Zilele trecute P. Sf. Sa părintele Episcop Iosif a hirotonit pe dnii Remus Cloambeș pentru parohia Racovița, Nicolae Jula pentru parohia Lunca, Virgil Voda pentru parohia Sacoșul-unguresc și Petru Bizerea pentru parohia nou înființată din Deta.

Înființarea de episcopii noi. Consiliul de miniștri a hotărât să înființeze 3 episcopii noi și anume: la Bălți, la Cetatea Albă și la Constanța. Proiectul de a se înființa o episcopie și la Timișoara a fost amânat.

Ședința festivă a teologilor, ținută Duminecă 29 Ianuarie, la „Pomul verde“ a reușit pe deplin. A fost deschisă de dl. protopresbiter A. Ghidiu, care a ținut și o disertație despre sentimentul național. Corul teologilor, sub conducerea profesorului A. Sequens a cântat foarte frumos. Iar stud. în teologie Lazăr Cârdu din anul I. în poezia „Rugăciune“ de Gr. Alexandrescu, s'a dovedit un minunat talent declamatoric. Toate punctele din program au plăcut mult și au fost respătite cu aplauze. Ședința a fost foarte cercetată. A urmat dansul, care a ținut până în zori de zi.

Di N. Iorga fiind huiduit de niște studenți și-a dat demisia din învățământ. Demisia n'a fost primită. Di Iorga și-a renoit-o. Totodată Di N. Iorga a rostit în cameră un mare discurs, arătând că tulburările antisemite sunt un mare pericol pentru țară, căci aceste calcă o dispoziție a tratatului de pace, și roagă guvernul să reprime cu energie mișcările antisemite, dar în același timp să vină în ajutorul studenților români săraci pentru continuarea studiilor.

Vasile Stroiescu, marele filantrop basarabean, care a ajutat mulțime de școale și biserici românești din Ardeal și Banat pe vremea dominațiunii maghiare, s'a reîntors din străinătate și s'a înscris în partidul național.

Dela conferența dela Lozana. Turcia a refuzat semnarea tratatului de pace. Situația e critică. Anglia a întărit armata sa din Mesopotamia și baza navală dela Ceanac. În chestia Mosul Turcia a refuzat arbitragiul Ligei națiunilor.

Cooperatiia în Ardeal și Banat. Serviciul statistice regionale din Cluj arată, că în Ardeal și Banat există 459 cooperative de credit, 196 de producție, 377 de consum și 25 de vânzare în comun, la o populație de peste 5 milioane locuitori.

Abecedare pentru adulți vor fi premiate — cele mai bune — cu 5000, 3000 și 2000 lei. Manuscrisele se vor trimite la Cassa școalelor până la 1 Iunie 1923.

Pământ pentru școala. Consilierii agricoli de prin județe vor rezervă pentru fiecare școală de prin sate câte un lot, în care școlarii să poată face deprinderi de grădinarie și agricultură sub conducerea învățătorului. Acolo unde școala are ceva loc, acela va fi întregit la măsura prescrisă. Și nu va fi iertat să rămână nici o școală fără lotul ei.

Mitropolit ucis. Mitropolitul ortodox din Varșovia George Iarosovski, a fost asasinat de un călugăr cu numele Smaragt. Acesta a fost arestat. El a declarat că mobilul crimei e răsunarea. Ne îngrozim când auzim că chiar un călugăr devine asasin.

Contrabandă de mătase. La Orșova s'au descărcat de pe un șlep 4 lazi de mătăsuri în valoare de 2 milioane lei, transportate prin contrabandă în țara noastră. Sunt vinovați mai mulți oficanți unguri.

În Topleț s'a constituit o agentură a Astrei.

O nouă catedră la școala politehnică din Timișoara. S'a pornit o acțiune pentru înzestrarea școlii politehnice din Timișoara cu o catedră de studii comerciale. În afară de studiile strict comerciale se vor introduce și ore de limbile țărilor cu cari venim mai des în contact comercial.

Ocupația franceză în Ruhr. Ținutul Ruhr a fost încadrat complet de trupe de ocupație franceze. Dacă guvernul german va continua rezistența trupele franco-belgiene vor despărți Ruhr-ul de restul Germaniei, apoi vor face din Ruhr și Renania niște provincii sub controlul aliaților, vor expulză pe toți funcționarii, cari se vor opune ordinelor și vor pedepsi actele de sabotaj conform legilor războiului.

Lupta parlamentară a Românilor din Torontalul răpit. Guvernul sârb acordând minorităților drepturi politice, Românii din Torontal au hotărât să reia lupta cu prilejul alegerilor generale parlamentare. Fruntașii Românilor rămași sub Sârbi au propus partidului radical sârb să lupte împreună. Refuzând radicalii această ofertă, Românii vor lupta singuri, punând candidați în 3 cercuri cu majoritatea românească. Vor candida fruntașii români Dr. I. Jianu dela Alibunar și vechiul Țuțător naționalist Dr. Novacu dela Biserica albă. Dorim succes în luptă pentru apărarea Românilor deslipiți de mama lor scumpă.

Plata despăgubirilor de război. Comisiunea instituită de ministerul de finanțe în chestiunea plății despăgubirilor la cei daunați de război va întocmi un proiect de lege, în care vor fi stabilite normele de desdaunare. Proiectul va fi depus în parlament după vacanța de Paști.

Dare de seamă și mulțămintă publică.

I.

Din incidentul Sărbării semicentenarului Societății academice „România Jună” în Caransebeș, despre care sărbătoare s'a scris în Foia Diecezană, numita Societate a lansat două liste de subscripții, una pentru „*Almanahul comemorativ*”, la care colaborează cei mai de seamă reprezentanți ai gândirii și scrisului românesc în frunte cu *M. S. Regina*, altă listă pentru un *Monument lui Mihail Eminescu* în Cluj. Comitetul sărbării a încredințat lista primă, de care dăm seamă, Prea Stimatei Doamne *Valeria Săgărcăanu*, văduvă de Prîminginer silvic la Comunitatea de Avere. Domnia Sa colectând cu un interes deosebit pentru scopurile societății, și însoțită în parte de Domnișoara *Lucia Mităr*, studentă în cl. VIII liceală, ne-a surprins cu rezultatul colectei, care este de **6190 Lei**.

Lista a fost deschisă de Prea Sfinția Sa Domnul Episcop Dr. Iosif Tr. Badescu cu 100 Lei; apoi continuată de DD. I. Dumitrescu-Bumbești cu 200 Lei, Arhiepiscopul Filaret Musta, Andreiu Ghidiu, Dr. C. Popasu, Ilie Orzescu, Dr. Nicolae Ionescu, Sebeșeana, Vulturul, Prima Casă de păstrare, Banca Poporală, Biserica ort. rom., Petru Bernaz (Secaș), Dr. Petru Barbu, Cornel Diaconovich, Gheorghe Repede, Dr. Gheorghe Dragu, Sever Liuba (Timișoara), Noua casă de păstrare, Petru Popoviciu, Pavel Suru (București), Dr. Alexandru Morariu, Alexandru Bona (Teregova), câte **100 Lei**;

Mihaiu Pătrășcan, Ionel Moldovan câte **80 Lei**;
Const. Călțiun (jun), Carol Schwab, Cornel Al Jucu, Frideric Pauck, Goldstein, Iosif Olariu (Marga), Dr. Aurel Iorga, Pavel Goanță, Banca de credit, Mariția, Teodor Dragomir, Dl Ernest Roth, Mihai Havaș, Fischer, Ioan Șușoiu, Ioan

Bălc, Steinschneider, Ioan Popovici (Iaz), Dr. Valeriu Meda, M. Popescu, Isidor Tătariu, Ioan Dobromirescu câte **50 Lei**;

Cornel Negrei, Dimitrie Jian, Ioan Barbu, Dr. George Labonțiu, Grau, Carol Twerasser, Nicolae Mircea, Ioan Pența, Gheorghe Neamțu (director), Elena Jumanca, Mihail Jumanca, Teodor Șandru, M. Manolescu, câte **40 Lei**.

Ioan Fârziu, Andrei Rachitovan (Tincova), Sinesie Bistrean (Var), Const. Călțiun (sen), Constantin Țațu (Ciuta), Em. David, M. Cloșan, Mihălescu, V. Murgu, Dr. R. Handler, Sp. Șandru, Dim. Sgăvêrdia, Aurel Moaca, Aurel Dobosian, M. Mihali, Dr. Dimitrie Cioloca, Dr. Vasile Lochița, Lazăr Sciopon, Nicolae Ivanescu (Marga), Iuliu Vuia, George Carp, Marcu Iacob, Anton Sequens, George Petrescu, Pavel Jumanca, Rusalin Mihu, Marta D. Vasilichi, Coriolan Toma, Gheorghe Noaghea, Petru Bancea, Filip Pop, M. Armaș, G. Morariu, Ioan Drăgila, Constantin Pepa, A. Balaș Lissa, Romul Boc (Cireșa), Victor Dona, Ioan Lapăduș (Ohaba Mâtnic), Comuna bis. Iablanița, Societatea teologilor „Ioan Popasu, Institutul teologic, Dimitrie Beuca, A Spătan (Sacul), Ilie Socaciu, Mihaiu Costescu, Ioan G. Costinescu, Casina Română, câte **30 Lei**;

Müller, Bredurean, Dăescu, Magdescu, Col. Anastasiu, Alexandrovici, Sever Boșcaiu, A. Buțu, Traian Țunea, G. Neamțu, Hugo Wehry, Elena Deac, Teodor Săvescu, I. Ionescu, D. Soceneanțu, Coloman Égi, Dr. I. Orza, Simonide și N. Tomiciu, sume sub **30 Lei**.

Lista de subscripție e deschisă până la finea lunii Faur.

În numele Societății „România Jună” exprimăm adânci mulțăminte tuturor celor care au contribuit cu obolul lor la scopurile Societății precum și damelor colectante.

Caransebeș la 14 Faur 1923 n.

Dr Petru Barbu
Isidor Tătariu

Doamna Văd. Mărioara Dimitrieviciu și fiul Nicolae Gh. Dimitrieviciu fac cunoscut, că Duminecă, 12/25 Februarie 1923, ora 10, se va oficia în bis. din cim. gr. or. rom. din loc parastasul de 6 săptămâni pentru odihna sufletului mult iubitei și în veci neuitatei lor fiice și surori

ELENA DIMITRIEVICIU.

„SEVERINEANA“ SOCIETATE CÔMERCIALĂ PE ACȚII ÎN CARANSEBEȘ.**Convocare.**

P. T. Domnii acționari ai Societății comerciale pe acții „SEVERINEANA“ din Caransebeș se convoacă la a

XXIV. adunare generală ordinară,

care se va ține Luni în 26 (douazecișisășă) Februarie 1923 st. n. la 3 ore d. a. în sala Cassei de păstrare „Sebeșana“ în Caransebeș cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului societar 1921—22 și aprobarea bilanțului.
2. Propunerea direcțiunii și decideră asupra distribuirii profitului curat.
3. Darea absolutorului pe anul de gestiune 1921—22.
4. Esmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat în această adunare.
5. Eventuale propuneri.
6. Schimbarea unor paragrafi din statute.
7. Sortarea alor trei membri din direcțiune și alegerea alor patru membri în direcțiune.

Caransebeș, 14 Februarie 1923.

Direcțiunea

Observare. Vot deciziv la adunarea generală au numai acei acționari, cari cel puțin cu 3 zile înainte de adunarea generală au depus la societate acțiunile transcrise pe ei cel puțin cu 3 luni înainte de adunarea generală (§. 25) și eventual documentul de plenipotență subscris de doi martori.

ÎNCHEIEREA CONTURILOR

pe anul societar 1921—22 (1 Iulie 1921—30 Iunie 1922).

ACTIVA			CONTUL BILANȚ		PASIVA	
	Lei	b.		Lei	b.	
Cassa în numărar	54.262	64	Capital societar	58.500		
Timbre și mărci	2.551	23	Acționari emisiunea II-a	10.575		
Efecte	56.000	—	Fond de rezervă	58.510	127.585	
Mărfuri	1.932.224	52	Rezervă de dare		16.000	
Casele proprii	62.580	—	Lombard		11.490	
Debitori	116.714	85	Împr. hip. pe casele proprii (preluat)		6.010	
Poziții transitoare	36.825	—	Creditori		2.050.807	
Investiri	12.310	65	Dividendă neridicată		8.018	
Mobilierul descris	—	—	Poziții transitoare		13.343	
			Profit curat		40.214	
	2.273.468	89			2.273.468	
					89	

SPESE			CONTUL PROFIT ȘI PERDERE		VENITE	
	Lei	b.		Lei	b.	
Interese	129.900	05	<i>Venite</i>			
Salare	179.259	62	dela marfă	426.295	30	
Dare	36.145	12	„ efecte	2.866	67	
Chirie și spese	44.325	52	„ casele proprii	1.735	—	
Descrieri	1.567	85	Descrieri	515	39	
Profit curat	40.214	20				
	431.412	36		431.412	36	

Dr. Nicolae Ionescu m. p.
președinte.

Caransebeș, 30 Iunie 1922.

Pentru contabilitate:

Aurel Moaca m. p.

Constantin Cățiun m. p.

Ioan Têrziu m. p.

Sin. Bîstreanu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere al societății comerciale pe acții „Severineana“ am examinat contul prezent al bilanțului și cel al venitelor și speselor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

Spiridon Șandru m. p.
președinte.

Martin Vernichescu m. p.
Ioan Dobromirescu m. p.

Nicolae Gavrilă m. p.
Ilie Orzescu m. p.